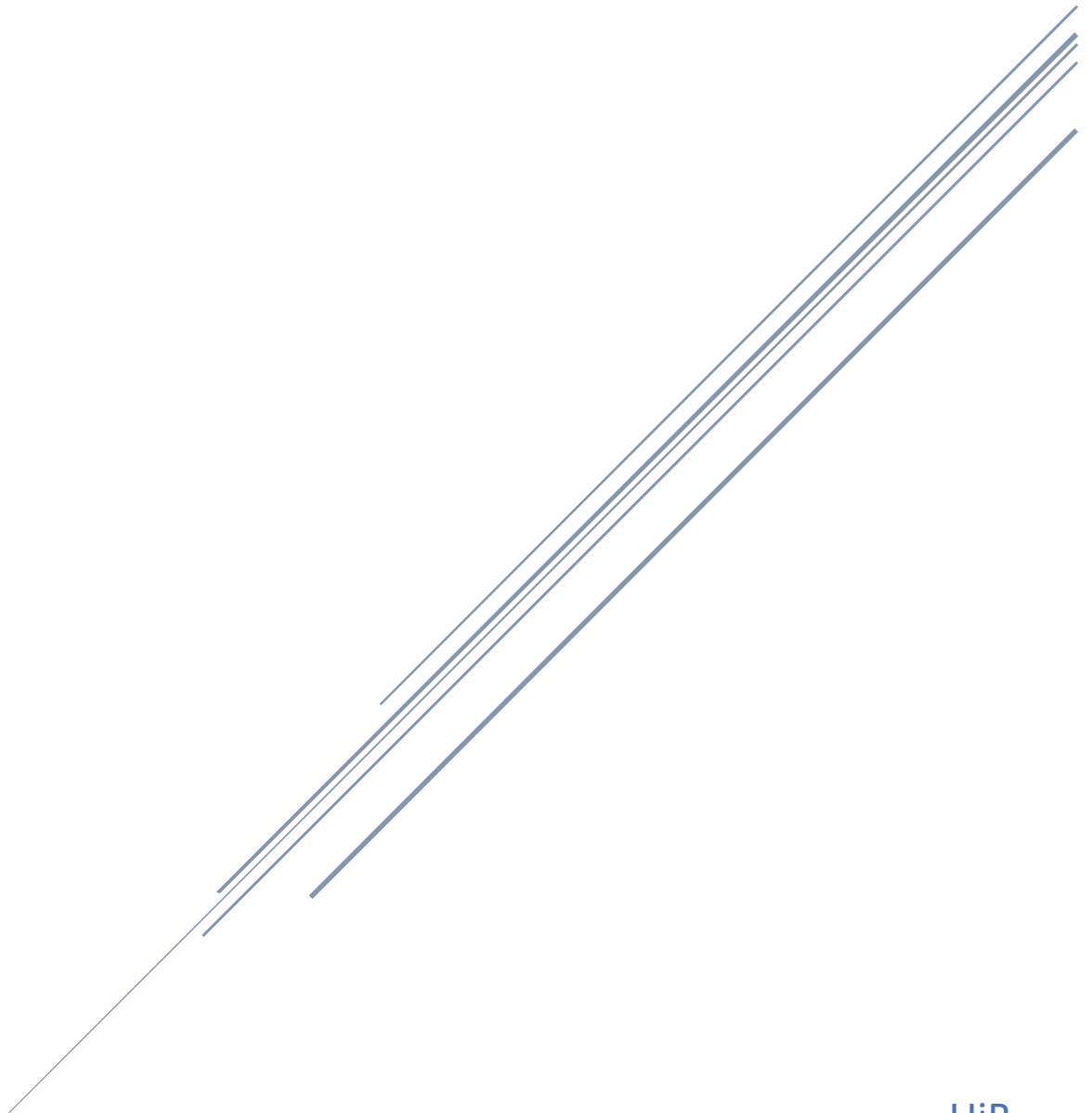


# PROGRAMMEVALUERING 2020

Bachelorprogram i tannpleie



## Innhold

Bachelorprogram i tannpleie, innledning .....	3
Opptakskrav og opptakstall .....	3
Gjennomføring frafall og kandidatproduksjon .....	3
Frafallsproblematikk, fokus på første studieår: .....	4
Gjennomførte tiltak .....	5
Vurdering av læringsmiljø .....	6
System for kvalitetssikring .....	7
Kvalitetssikring, gjennomførte tiltak.....	8
Studentinvolvering.....	8
Hvordan involveres studentene i utvikling av programmet? .....	8
Tilhørende forskrifter.....	9
Studieplan .....	10
Nivå på læringsutbyttet Jf. NKR .....	10
Læringsutbytte og infrastruktur.....	10
Undervisnings- og vurderingsformer .....	10
Innhold og oppbygging .....	11
Infrastruktur.....	12
Faglig innhold og arbeidsrelevans.....	13
Arbeidsomfang.....	14
Internasjonalisering .....	14
Klinisk praksis .....	15
Intern praksis: .....	15
Oversikt over intern klinisk undervisning og ferdighetstrening: .....	15
Ekstern praksis .....	16
Praksisstudiet - ekstern praksis:.....	16
Fagmiljøets størrelse.....	18
Faglig ledelse.....	18
Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse .....	19
Internasjonalt samarbeid .....	19

Punkter for oppfølging.....	20
Vedlegg .....	20

## Bachelorprogram i tannpleie, innledning

Tannpleierutdanningen ved UiB ble opprettet i 1975. Utdanningen var en to-årig profesjonsutdanning med 21 studieplasser. I 2003 ble utdanningen omgjort til bachelorprogram. Studiet ble treårig og fører fram til både bachelorgrad og autorisasjon som tannpleier. Fra 2011 ble antall studieplasser økt til 31. Denne evalueringsrapporten handler om perioden fra 2015 til 2020.

Gruppen som har arbeidet med programevalueringen:

Professor Inge Fristad, programutvalgsleder  
Professor Kristin S Klock, seksjonsleder forebyggende tannpleie, gerodontologi og samfunnsodontologi  
Overtannpleier Gro Stenerud  
Universitetslektor Eli-Karin Sjøvdsnes  
Student Nirina T Moldsvor, første studieår  
Student Helene Vo, andre studieår  
Seniorkonsulent Tone Larsson

[Studieplan for BAOD-TANNP Tannpleie, bachelor, 3 år, vår 2021 | Universitetet i Bergen \(uib.no\)](#)

### Opptakskrav og opptakstall

Antallet primærøkere har økt de siste årene. Det samme gjelder poenggrensen for opptak. Tabell 1 viser antall søkere pr plass, poenggrense, antall registrerte studenter ved studiestart og kjønnsfordeling de siste fem år.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Antall 1. pri. søkere pr plass</b>	2,5	2,8	4,6	4,1	3,8	4,0
<b>Poenggrense førsteg.vm/ord kvote</b>	37,0/42,3	35,9/42,7	40,4/47,2	42,7/48,8	41,7/47,4	42,6/48,4
<b>Antall registrerte studenter</b>	27	45	31	34	34	33
<b>Andel mannlige studenter</b>	4%	7%	13%	9%	9%	9%

**Tabell 1. Poenggrense og opptakstall ved tannpleierstudiet (tall fra Tableau).**

### Gjennomføring frafall og kandidatproduksjon

Frafallet fra studiet har vært relativt stort. Frafallet er størst i første studieår, og avtar utover i studiet. Dette har vært et gjentakende problem (Tabell 2). De fleste studentene som fortsatt er på studiet til starten av andre studieår, fullfører studiet. Tabell 2 viser hvordan antall studenter som starter på studiet reduseres for hvert semester. Tabellen viser kullene som startet i studieårene 2015 til 2020.

Semester	1.	2.	3.	4.	5.	6.
----------	----	----	----	----	----	----

<b>Kull 2015</b>	<b>27</b>	<b>24</b>	<b>18</b>	<b>17</b>	<b>15</b>	<b>14</b>
<b>2016</b>	<b>46</b>	<b>42</b>	<b>33</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<b>2017</b>	<b>31</b>	<b>28</b>	<b>19</b>	<b>19</b>	<b>19</b>	<b>19</b>
<b>2018</b>	<b>34</b>	<b>30</b>	<b>25</b>	<b>24</b>	<b>24</b>	
<b>2019</b>	<b>34</b>	<b>32</b>	<b>30</b>			
<b>2020</b>	<b>33</b>					

**Tabell 2. Antall studenter tatt opp og som fortsetter pr semester, kull 15 til kull 20 (tall fra Tableau).**

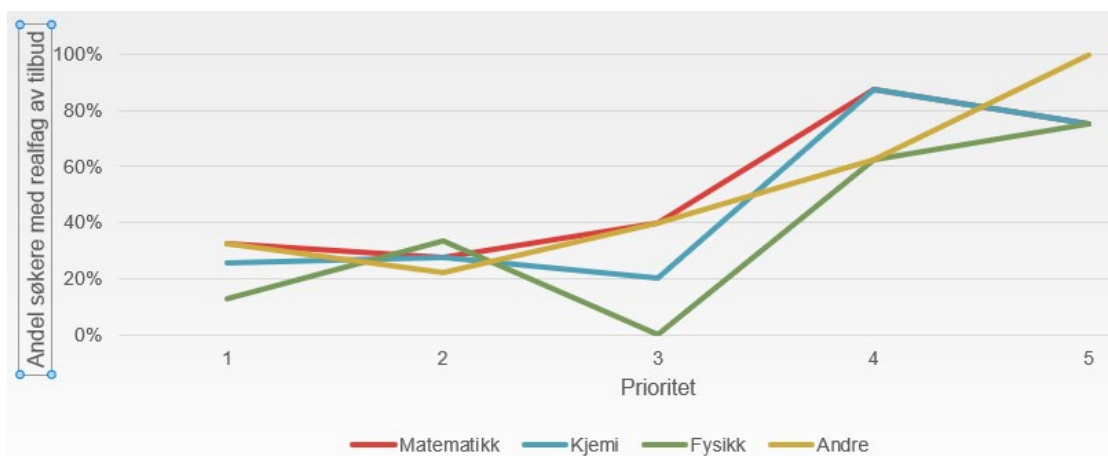
### Frafallsproblematikk, fokus på første studieår:

Programutvalget har hatt et spesielt søkelys på frafallet i første studieår. Studentene har gitt uttrykk for at det første året er krevende, og henvendte seg blant annet til fakultetsledelsen for å få til endringer. Studentene har vært spesielt opptatt av at emnet TPBAKBK, kjemi og biokjemi, har for høyt nivå i forhold til opptakskrav for utdanningen.

En arbeidsgruppe fra programutvalget har sett på studiebelastningen i første studieår og vurdert at belastningen er stor.

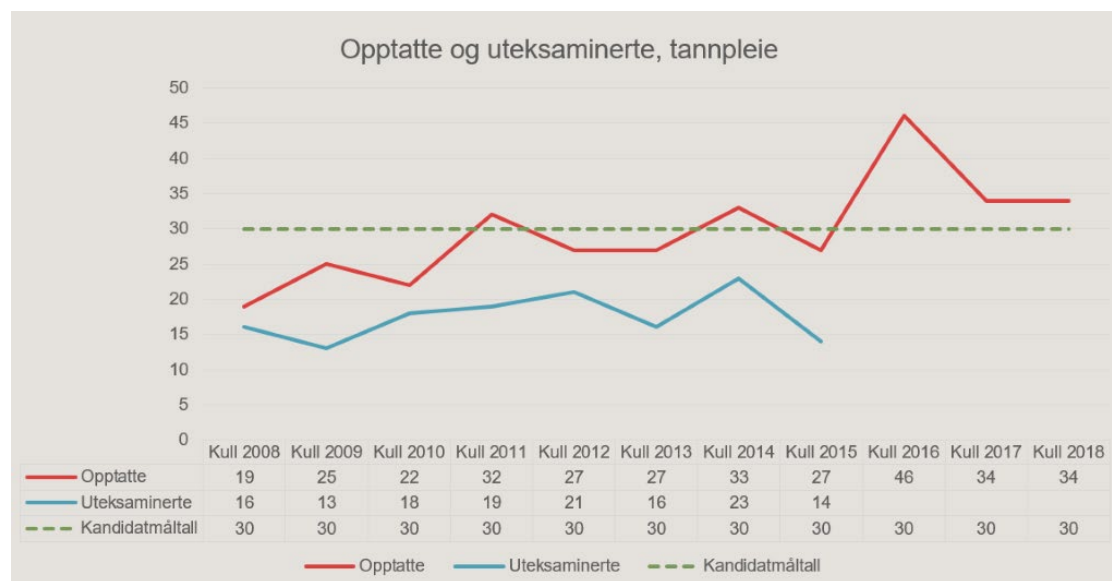
Første semester inneholder krevende fag, som i tillegg er veldig ulike. Det er Ex Phil, Kjemi/Biokjemi (TPBAKBK) og trening i kliniske ferdigheter (TPBAFERD). I tillegg kommer undervisning i anatomi med tannanatomi (TPBAANA) som har eksamen allerede i januar andre semester. Studentene har også to ukers obligatorisk kurs i etikk og kommunikasjon ved Høgskolen på Vestlandet (Felles 1, 2 og 3). Dette kurset tilbys ikke i samme form lenger fra og med 2020. I dialog med Institutt for biomedisin har emnet TPBAKBK blitt gjennomgått og vurderingsformen er endret.

En av forklaringene på frafallsproblemet kan være knyttet opp mot realfagskompetanse som ikke er et krav for programmet, alternativt at de enkelte emnene ikke tar tilstrekkelig hensyn til dette. Som en ser av Figur 1 er det generelt lavere prosent av søkere med førsteprioritet som har realfagskompetanse sammenlignet med søkere som har andre fag som førsteprioritet.



**Figur 1. Prosentandel av søkere med realfagskompetanse i forhold til studieprioritet.**

Gjennomsnittlig gjennomføring av studiet for kullene som startet i 2008-15 var på 66% (Figur 2). Bachelorprogram i tannpleie er det eneste studieprogrammet ved fakultet som kun krever generell studiekompetanse for opptak. De øvrige studieprogrammene har krav om MEROD (Matematikk R1 (eller Matematikk S1 og S2) og Fysikk 1 og Kjemi 1 og 2). Mange tannpleierstudenter synes at realfagene er vanskelige, selv om innholdet i emnene skal være spesielt tilpasset denne studentgruppen.



**Figur 2. Gjennomsnitt, start 2008-2015. Opptatte 212 (n=26,5) og ferdige kandidater 140 (n=17,5) (66%).**

En del av studentene som har blitt tatt opp til studiet har ikke tannpleierstudiet som førstevalg. Studiet er arbeidskrevende, og hvis motivasjonen er lav er det sannsynlig at noen studenter vil falle fra av denne grunn. Et eksempel som vi jevnlig ser, er at studenter som kommer inn på studiet har hatt sykepleierutdanning som første prioritet i Samordna Opptak.

Et annet moment er at vi har en del godt voksne studenter som ikke har studert eller vært elev på mange år. Disse kan oppleve tannpleierstudiet som svært arbeidskrevende, og har gjerne mange andre forpliktelser i tillegg.

### Gjennomførte tiltak

I perioden har en arbeidsgruppe (nedsatt av programutvalget) sett spesielt på studiebelastningen i første studieår og vurdert tiltak som kan redusere frafallet. Det har vært en god dialog mellom Institutt for klinisk odontologi og Institutt for biomedisin om omfang og innhold i basalfagene i utdanningen, og det har blitt gjort en del endringer i det første studieåret:

- TPBAKBK: Organiserte kollokvier har blitt en del av undervisningen. Vurderingsformen ble endret fra fire timers skoleeksamen til mappevurdering med to laboratoriejournaler og tre

underveistester fra og med høsten 2019. Karakterskalaen ble samtidig endret fra A-F til Bestått/Ikke bestått. Høsten 2019 besto samtlige kandidater. Organiserte kollokvier har også blitt en del av undervisningen.

- TPBAANA: Studentene har de siste årene hatt eksamen i anatomi i januar, og all tilhørende undervisning i høstsemesteret. I realiteten har studentene hatt 40 studiepoengs belastning i første semester selv om emnet TPBAANA hører til andre semester. Fra våren 2021 vil denne eksamenen bli flyttet til april, og en del av undervisningen overført til vårsemesteret.

Andre endringer som har skjedd i perioden, med innvirkning på det første studieåret:

- TPBAFYS: Eksamensvarigheten er redusert fra fire til to timer.
- Emnet FELLES-1 ved Høyskolen på Vestlandet (HVL) er under endring. HVL tilbyr ikke lenger dette emnet i den form som tidligere grunnet tilpasning til RETHOS. Det var tidligere en obligatorisk del av studiet, og utgjorde to ukers full tids undervisning. Dermed har det blitt bedre plass i timeplanen til å spre undervisningen i de andre emnene, og å få plass til selvstudium. Vi må se til at læringsutbyttet fra dette emnet fortsatt blir ivarettatt.
- Fra høsten 2020 ble det innført mentorordning ved tannpleierstudiet. Mentorordningen er et frivillig tilbud, hvor studentene møtes i grupper på ettermiddagstid sammen med mentorer fra andre eller tredje studieår. Ordningen har blitt godt mottatt av de som har deltatt. Dessverre har deltakelsen i mentorordningen vært lavere enn vi hadde håpet på, og vi arbeider med å øke deltakelsen.

Vi vil over tid følge med på om disse endringene vil føre til et lavere frafall fra studiet. En undersøkelse utført av studentene som har deltatt i programevalueringen, viser relativt god tilfredshet med arbeidsbelastningen første studieår.

### Vurdering av læringsmiljø

Studentene i arbeidsgruppen har hatt i oppgave å gi tilbakemelding om læringsmiljøet. De har innhentet informasjon fra studentene, hovedsakelig fra første og andre studieår.

Majoriteten av studentene mener at det er bra miljø på kullet. 80% svarer at arbeidsbelastningen har vært passelig. Av de som har deltatt på mentorordningen er alle fornøyd.

Det som går igjen i kommentarene er at studentene synes de får for lite tid på ferdighetscenteret, at de gjerne skulle fått mere hjelp, og at oppgavene kan gjennomføres flere ganger. En løsning som har vært diskutert er at ferdighetskurset går hele 1. semester. Det medfører at TPBAFORI/II blir utsatt til 2. semester og at de da vil begynne med pasienter ca mars/april. I dag begynner studentene med pasienter i begynnelsen av mars. Hvis kurset blir forlenget, kan ferdighetsoppgave gjøres flere ganger for de som har behov for det.

Studentene har også kommentert at ulike instruktører gir ulike svar, noe som er forvirrende. Som en konsekvens av dette er studentene nå delt inn i grupper som har samme instruktør hele tiden. Denne ordningen fungerer bra i klinikkundervisningen.

*Lav deltagelse på enkelte forelesninger.* Forelesninger er i prinsippet frivillig. Hvis de skal gjøres obligatoriske må de gjøres om til seminar. Generelt synes deltagelsen ved forelesninger høyere for de siste kullene.

#### *Studiebarometeret og resultater for læringsmiljø.*

Ut fra studiebarometeret er studentene svært fornøyd med det sosiale og faglige miljøet blant studentene. Her er de mest fornøyd i landet, sammenliknet med de øvrige tannpleierutdanningene. De er også fornøyd med lokaler, hjelpemidler i undervisningen og IKT-tjenester (3,8 og 3,9). Miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på programmet skårer noe lavere (3,1).

Tallene er aggregerte tall for 2018 og 2019 pga få respondenter i 2019 (17 til sammen for begge årene). Derfor er det ikke mulig å se utviklingen over flere år.

## System for kvalitetssikring

Bachelorprogrammet i tannpleie er underlagt fakultetets kvalitetssystem med krav om at minst 1/3 av alle emner i programmet skal evalueres hvert år. Hensikten er å synliggjøre tiltak og handlinger som skal forbedre og videreutvikle studiekvaliteten, samt gi informasjon om konsekvenser av prioriteringer og ressursstyring. Emneevalueringene skal inneholde en studentevaluering med vekt på om fremdrift og opplegg i emnet er i samsvar med fastsatte mål. Studentenes evaluering skal etterfølges av kommentarer fra de emneansvarlige, og inneholde forslag til tiltak med tanke på sammenhengen mellom fastsatt læringsutbytte og undervisnings- og vurderingsformene i emnet.

Hovedresultatene fra studentevalueringene blir gjort kjent for studentene gjennom emne- og programrapporter i Studiekvalitetsdatabasen.

Bachelorprogrammet er underlagt jevnlig evaluering av ekstern programsensor (fagfelleevaluering). Fungerende programsensor er Malin Brundin fra Universitetet i Umeå. I siste rapport fra 2020 ble det gjort en vurdering av om programmet har forventet kvalitet og at innhold er i samsvar med gode internasjonale/skandinaviske standarder. I tillegg ble de nasjonale krav til Bachelorprogrammet (RETHOS) vurdert, med forslag til justeringer som skal til for at disse skal være oppfylt. Rapporten fra programsensor vil bli tatt med i det videre arbeidet med den pågående programevalueringen. Rapporten vil også supplere det pågående RETHOS-arbeidet som skal iverksettes fra studieåret 2021. Rapporten finnes vedlagt (Vedlegg 1)

Studiebarometeret gir en mulighet for å vurdere kvaliteten i programmet opp mot tilsvarende studier ved andre høyskoler og universitet. Rapporter herfra inngår også i det årlige arbeidet for å heve studiekvaliteten. En svakhet er relativt lav svarprosent, noe som gjør at det kan være vanskelig å trekke klare konklusjoner. Den lave svarprosenten gjør at databasen slår sammen flere år. Dette gjør det vanskelig å følge kvalitetstrender over tid. Studentene har jevnlig vært oppfordret til å delta på disse undersøkelsene



## Kvalitetssikring, gjennomførte tiltak

Det har vært gjennomført tiltak for å redusere frafall i studiene (se også side 6). Kort oppsummert gjelder dette både sosiale tiltak og praktiske tiltak rettet mot mindre arbeidsbelastning i første studieår:

1. Mentorordning
2. Endringer i emnet TPBAKKB
3. Endret eksamenstidpunkt for TPABAANA
4. Kortet eksamenstid i TPBAFYS
5. HVL-ukene er tatt ut

Det ble gjennomført en intern spørreundersøkelse blant alle studentene ved studiet i juni 2019: Kvalitet på Bachelorprogrammet i tannpleie – en modifisert versjon av Studiebarometeret (NOKUT).

Målsettingen var å undersøke tannpleierstudentene ved UiB sin vurdering av studieprogrammet for å styrke kvaliteten i utdanningen. Svarprosenten var 76,9% (n=60), med jevn fordeling fra de 3 årskullene. Undersøkelsen er lagt ved, se vedlegg 3.

Øvrige tiltak som er identifisert og som må vurderes er listet opp til slutt i programevalueringen (se Punkter til oppfølging).

## Studentinvolvering

### Hvordan involveres studentene i utvikling av programmet?

Tillitsvalgte på alle kull har regelmessige møter med IKO og MEDFAK. På MEDFAK sine møter vil i hovedsak overordnede problemstillinger som berører alle studieprogram kunne diskuteres på tvers av studieretninger. På IKO avholdes faglig forum en gang i semesteret. Faglig forum er en møteplass hvor tillitsvalgte på alle kull fra bachelorprogrammet i tannpleie og integrert masterprogram i odontologi møter studieledelsen og instituttleder. Problemstillinger, både store og små, blir her tatt opp og diskutert. Målsettingen er å finne løsningsorienterte ordninger på lavest mulig nivå.

Studentene har fast representasjon i programutvalget for odontologiske fag. Odontologisk fagutvalg oppnevner en studentrepresentant og en vara fra hvert studieprogram. På grunn av mye timebelagt undervisning har representantene dessverre hatt en del fravær fra møtene.

Representantene til programutvalget oppnevnes av studentutvalget OFU (Odontologisk fagutvalg). Her deltar tillitsvalgte tannpleier- og tannlegestudenter fra alle kull. Når OFU er i kontakt med fakultetet i andre møter, er de ofte representert ved tannlegestudenter. Erfaringsvis har tannlegestudentene vært mer engasjerte i denne typen deltakelse.

Emneevalueringer blir utført i henhold til studiekvalitetssystemet ved UiB. Studentene får tilsendt emneevalueringer etter et fast oppsatt mønster og svarer på disse. Noen emner evalueres hvert år og noen hvert tredje år, avhengig av institutt. Det er ofte lav svarprosent på emneevalueringene, men ofte vil disse være til hjelp ved revisjon av undervisningsopplegget på emnenivå.

Høsten 2019 gjennomførte vi en spørreundersøkelse for å kartlegge studentenes meninger om den kommende mentorordningen og hvordan den bør organiseres. Denne undersøkelsen ble gjennomført ved å oppsøke studentene i obligatorisk undervisning, og de fylte ut spørreskjemaet på papir. Dette ga naturlig nok en mye høyere svarprosent enn undersøkelser tilsendt i e-post.

Våren 2019 hadde studentene på første studieår henvendt seg i et brev til fakultetet med en klage på undervisningsopplegget, med spesiell vekt på emnet TPBAKKBK, kjemi og biokjemi. På bakgrunn av dette fikk hele kullet et møte med studiedekan. Etter dette møtet ble det nedsatt en arbeidsgruppe med studentrepresentasjon hvor første studieår ble gjennomgått og revidert. Resultatet ble gjennomføring av ulike tiltak for å lette på belastningen i første studieår (se avsnittet om gjennomførte tiltak på side 5).

## Tilhørende forskrifter

Tannpleier er en helseprofesjon, og det finnes en rekke lover og forskrifter som stiller krav til tannpleierens kompetanse, og måten yrket utøves på. Studentene må kjenne innholdet i disse forskriftene, og utdanningen må sørge for at de ferdige kandidatene er rustet til å utføre yrket i råd med kravene i forskriftene.

[Helsepersonelloven med kommentarer](#) Lov om helsepersonell gjelder for en rekke helseprofesjoner, deriblant tannpleier. Bachelorprogram i tannpleie gir rett til å søke om autorisasjon som tannpleier. Det er Helsedirektoratet som tildeler autorisasjon. En sentral paragraf i denne loven er §4 Forsvarlighet. Arbeidet skal utføres på en faglig forsvarlig og omsorgsfull måte.

[Lov om tannhelsetjenesten](#) sier noe om tannhelsetjenestens formål og forholdet mellom privat og offentlig tannhelsetjeneste. Studentene gjennomfører blant annet et fire ukers praksisstudium for å bli godt kjent med den offentlige tannhelsetjenesten.

[Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#) Utdanningsinstitusjonene er pålagt å gjennomføre løpende skikkethetsvurdering av tannpleierstudentene, og å starte en særskilt skikkethetsvurdering dersom det oppstår bekymring for at en student ikke er skikket for yrket.

[Forskrift om opptak til høyere utdanning](#) pålegger studenter som tas opp til tannpleierstudiet å legge frem gyldig politiattest ved opptak. Kravet er begrunnet med at studentene kommer i kontakt med mindreårige som en del av klinisk undervisning.

[Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning – RETHOS.](#) De nasjonale retningslinjene for tannpleierutdanningen trådte i kraft 1. mars 2020 og skal implementeres fra opptaket i august 2021. Programutvalget arbeider nå med å kartlegge og vurdere innholdet i studiet opp mot innholdet i de nye nasjonale retningslinjene. Ekstern fagfelle har gjennomgått helheten i programmet, og den enkelte emneansvarlige har gjort en gjennomgang på emnenivå. Forskriften inneholder en rekke læringsutbytter som skal inngå i studieprogrammet. Programutvalget vurderer at den nåværende studieplanen dekker de nasjonale retningslinjene i stor grad, men at enkelte temaer må legges til i studieplanen. Arbeidet med implementering av nasjonale retningslinjer skal fullføres i løpet av 2021.

[Studietilsynsforskriften](#) Legger rammer for blant annet innholdet i studieprogrammene og kvalitetsarbeid.

## Studieplan

Studieplan: <https://www.uib.no/studier/BAOD-TANNP/plan>

Studieplanen (Programbeskrivelsen) viser blant annet det overordnede læringsbyttet i programmet. Læringsutbyttebeskrivelsene ble oppdatert i tråd med NKR's kvalifikasjonsrammeverk i 2018.

Som en del av arbeidet med de nye nasjonale retningslinjene er læringsutbyttebeskrivelsene gjennomgått på nytt og oppdatert for å være i harmoni med retningslinjene i RETHOS.

Alle emner i studieprogrammet er obligatoriske. For oversiktens skyld bør studieplanen inneholde en liste over alle emner som inngår i programmet.

Det finnes en del emner som er registrert med 0 studiepoeng. Et oppfølgingspunkt er derfor å harmonisere studiepoengfordelingene i de ulike emner og semestre.

## Nivå på læringsutbyttet Jf. NKR

Programbeskrivelsen og alle emnebeskrivelsene i programmet ble gjennomgått og oppdatert i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) i studieåret 2016/17. I juni 2018 var dette arbeidet stort sett ferdig og oppdaterte emnebeskrivelser og programbeskrivelse ble lagt ut. Noen få emner mangler, og disse vil bli fulgt opp og oppdatert.

I forbindelse med implementeringen av RETHOS sine retningslinjer har det vært gjennomført et større arbeid hvor mangler i emnebeskrivelsene er identifisert og justert. Studieprogrammet har også blitt vurdert av ekstern programsensor med tanke på om retningslinjene er oppfylt.

## Læringsutbytte og infrastruktur

I første studieår har tannpleierstudentene undervisning både på Bygg for biologiske basalfag (BBB) og i Odontologibygget. Det er ca. ti minutters gangavstand mellom de to byggene. Fra og med andre studieår foregår all undervisning på odontologibygget, med unntak av enkelte praksisperioder.

I år med stort studentopptak (overbooking) har det vært begrensning i kapasitet på ferdighetssenter for studentene på første studieår. Ved store kull, må kullet deles i to grupper, noe som medfører at undervisningen tar lengre tid.

Odontologibygget er et moderne bygg som ble åpnet i 2012. Bygget har gode fasiliteter i klinikk og ferdighetssenter. Studentene oppgir at de savner flere grupperom, siden det kun finnes fire grupperom på bygget. Studentene har også adgang til Alrek helseklynge sine lokaler, forutsatt at de bestiller rom på forhånd. Bestilling av rom gjelder også odontologibygget.

I klinikken vil overbooking av studenter medfører mindre klinisk trening. Normert studenttall er 31. På seksjon for forebyggende er det 24 behandlingsplasser i tillegg til 2 plasser på seksjon for periodonti. For få antall behandlingsplasser medfører at studentene må deles inn i grupper, alternativt arbeide to og to,

## Undervisnings- og vurderingsformer

Det benyttes et stort utvalg av undervisnings- og vurderingsformer ved programmet. Studentene skal tilegne seg et bredt spekter av kunnskaper og ferdigheter innenfor både basalfag og kliniske fag.

Studentene behandler egne pasienter som en del av undervisningen, og derfor er det spesielt høye krav til at de på et hvert tidspunkt i studiet har oppnådd forventet nivå.

### **Undervisningsformer**

- Forelesninger
- Demonstrasjoner
- Laboratoriekurs
- Praktisk undervisning (formidling)
- Ferdighetskurs
- Praksisstudier i Den offentlige tannhelsetjeneste (DOT) (ekstern praksis)
- Klinisk undervisning/pasientbehandling i universitetsklinikken
- Klinisk undervisning i ved samarbeidende helseinstitusjoner
- Hospitering i sykehjem
- Tverrprofesjonelt gruppearbeid i regi av Høgskolen Vestlandet (2. og 3. studieår)
- Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TVEPS)
- Individuell veiledning i arbeidet med bacheloroppgaven
- Fellesundervisning med stud. odont. Teori og klinikk

### **Vurderingsformer**

- Skriftlige prøver
- Ferdighetskurs: Vurdering av praktiske og teoretiske ferdigheter underveis i ferdighetskurs. Her blir utført arbeid vurdert underveis i kurset, i tillegg til skriftlige prøver.
- Klinisk undervisning/pasientbehandling: Vurdering av kunnskaper og kliniske ferdigheter underveis i klinisk praksis. Hvert semester må være godkjent for at studenten kan fortsette til neste semester.
- Vurdering av presentasjon og rapport fra praksisstudiet i DOT
- Mappevurdering med laboratoriejournaler og underveisprøver
- Skriftlig skoleeksamen
- Bacheloroppgave
- Det blir benyttet både karakterskala A-F og bestått/ikke bestått.

Ved bachelorprogram i tannpleie er det krav om 90% fremmøte til obligatorisk undervisning.

I forbindelse med Covid 19-pandemi i 2020 har det blitt holdt digital undervisning i en del teoretiske emner. Skriftlig digital hjemmeeksamen har blitt benyttet som vurderingsform i en del emner, i stedet for skriftlig skoleeksamen.

## **Innhold og oppbygging**

Oversikt over emner i studiet:

<https://www.uib.no/studier/BAOD-TANNP/tabell>

Studiet består av 26 emner (Figur 2). Alle emner er obligatoriske og må gjennomføres i oppsatt rekkefølge. En del av emnene strekker seg over flere semestre. Det store antallet emner medfører også et stort antall prøver og eksamener.

Fem av emnene har ikke studiepoeng. Dette gjelder de tre store kliniske emnene i forebyggende tannhelsearbeid på alle tre studieårene, og to mindre emner: Odontofobi og Odontologiske biomaterialer.

Studiepoengene bør fordeles på nytt, slik at alle emner i programmet har egne studiepoeng.

Emne	Semester 1	Semester 2	Semester 3	Semester 4	Semester 5	Semester 6
Kjemi och Biokjemi (10sp)	█					
Anatomi (10sp)	█	█				
Ferdighetskurs (10sp)	█					
Klinisk innføringskurs I & II (5sp)	█					
Odontologiske Biomaterialer (0 sp)	█					
Farmakologi (5 sp)		█	█			
Røntgenologi (10sp)		█	█			
Fysiologi/ernæringslære (5sp)		█				
Patologi generell (5 sp)		█				
Mikrobiologi og hygiene (5sp)		█				
Odontofobi (0sp)		█				
Forebygg. tannhelsearbeid 1(0 sp)		█				
Infiltrasjonsanestesi (5 sp)			█	█		
Kjeve- og slimhinnelidelser (10 sp)			█	█		
Pedodonti + klinikk (15 sp)			█	█	█	
Forebygg. tannhelsearbeid 2 (0 sp)			█	█		
Pedagogikk og psykologi (15 sp)			█	█	█	
Kariologi og endodonti (15 sp)			█	█		
Periodonti (10 sp)			█	█		
Kjeveortopedi (5 sp)			█			
Samfunnsodontologi (5 sp)				█	█	█
Protetikk og gerodontologi (5 sp)				█	█	█
Allmennodontologi (10sp)				█	█	█
Prosjektoppgåve (10 sp)					█	█
Tverrprofesjonell læring (0 sp)					█	█
Forebygg. tannhelsearbeid 3 (0 sp)					█	█

**Figur 2. Oversikt over plasseringen av de ulike emnene i studieløpet (Figur hentet fra ekstern fagfelle Malin Brundins rapport fra 2020).**

## Infrastruktur

*Teoretisk infrastruktur.* "Mitt UiB" brukes som digital læringsplattform. Studentene gir generelt uttrykk for at de er fornøyde, men opplever at det kan være vanskelig å finne presentasjoner knyttet til

forelesninger. De opplever også «Mitt UiB» som noe uoversiktlig, da ulike forelesere organiserer filene forskjellig. En utfordring er at ikke alle studentene leser meldinger til rett tid, så det er behov for å oppfordre studentene til å ha på varsling. Ikke alle studenter er kjent med «Mitt UiB» eller Canvas som læringsplattform. Dette fører til at disse studentene har flere utfordringer med plattformen. Et kurs eller gjennomgang av læringsplattformer samt en universal mal for alle forelesere kunne derfor vært nyttig. En gjentagende tilbakemelding, både i møter og via evaluering, er at studentene ønsker at faglærere på forhånd legger ut mer materiale fra forelesninger på «Mitt UiB». Dette for at de bedre kan være forberedt. Et oppfølgingspunkt fra disse tilbakemeldingene er å etablere en ens mal/profil for hvordan de enkelte lærerne skal presentere og fremlegge sitt undervisningsmaterie i «Mitt UiB». De siste 5 års eksamensoppgaver er tilgjengelig for studentene som forberedelse til eksamen. Litteraturkiosken benyttes for å kjøpe studielitteratur til emner ved UiB. Filene er tilgjengelige i inneværende semester. Biblioteket sin avdeling ved medisin og odontologi befinner seg i et annet bygg (BB-bygget), som gjør at studentene stort sett må benytte tilgangen etter obligatorisk undervisning/klinikk kl. 15.30. Det lar seg gjennomføre da biblioteket er langåpent frem til kl. 19, men støtte fra bibliotekar til litteratursøk gjennomføres ikke etter kl. 15.30, noe som er en utfordring. Undersøkelsen «Kvalitet på Bachelorprogrammet i tannpleie 2019» (Vedlegg 3) viste at 65% (39/60) var tilfreds og svært tilfreds med bibliotek og dets tjenester. Videre at 45% (26/60) var tilfreds og svært tilfreds med IKT-tjenester som læringsplattformer, programvare og PC-tilgang. Egen PC/MAC benyttes i stor grad for å få tilgang til UiB nett. Det oppleves utfordrende å koble egen PC/MAC til projektor, da mange ikke har hdmi kabel. Det kreves derfor en egen overgangskabel. En mulig løsning er om administrasjonen kan låne ut slikt utstyr til enkeltstudenter. Studentene uttrykker at det er uklart hvilke programvarer studentene har tilgang til. De fleste av disse utfordringene er det mulig å løse med enkle tiltak.

## Faglig innhold og arbeidsrelevans

Det bør arbeides med holdninger og større fokus på tannpleierstudenter blant undervisere som deltar i fellesundervisning for tannlege- og tannpleierstudenter. Generelt har tilbakemeldinger vært at tannpleierstudentene gis lite oppmerksomhet av instruktører og tannlegestudenter. Dette er et viktig oppfølgingspunkt, siden fordeling av arbeidsoppgaver basert på kompetanse er en forutsetning for effektiv bruk av de ulike fagprofesjonene.

Evaluering fra veiledere og studenter i Praksisstudiet er gode når det gjelder de kunnskaper og erfaringer som studentene har (tidlig i 5 semester).

Studiebarometeret viser at studentene opplever å få kompetanse som er viktig for arbeidslivet. Dette var det enkeltspørsmålet i Studiebarometeret fra 2018 som fikk høyest skår blant tannpleierstudentene. Jobbutsiktene er relativt gode for kandidater med bachelor i tannpleie. Kandidatundersøkelsen fra 2018 viser at kandidater fra bachelorstudiene i helsefag ved UiB skårer høyt på arbeidsrelevans og jobbmulighet (<https://www.sammen.no/no/bergen/karriere/kandidatundersokelsen-2018-fra-studier-til-jobb-pa-vestlandet.pdf>)

En viktig målsetting i bachelorprogrammet i tannpleie er å danne et grunnlag for livslang læring. Elementer som skal bidra til dette er bacheloroppgaven. I arbeidet med bacheloroppgaven inngår bibliotekkurs, kurs i litteratursøk og individuell veiledning i skriftlig fremstillingsevne. I tillegg inngår

seminarer om tolkning av vitenskapelig litteratur, forelesninger om yrkeskarriere, inkludert mastergradsretninger og PhD-grad med tanke på akademisk karriere.

## Arbeidsomfang

I tannpleierstudiet er det studentene på andre studieår som blir bedt om å svare på studiebarometeret. Et av spørsmålene der handler om tidsbruk til egenstudier og læringsaktiviteter:

I 2018 -2020 svarte studentene slik:

Omtrent hvor mange timer per uke (i gjennomsnitt hittil på dette studiet) brukes på:

	Egenstudier pr uke	Læringsaktiviteter ved MF pr uke	Til sammen pr uke
2018	12.40	26,67	39,07
2019	10.00	20,33	30,33
2020	11,5	23,5	35
Gjennomsnitt	11,3 timer pr uke	23,3 timer pr uke	35,01 timer pr uke

**Tabell 3. Gjennomsnittlig tidsbruk, tannpleierstudiet kull 2.**

Fordeling av arbeidsbelastning i ulike semestre varierer. Stor belastning i første studieår er redusert etter at nye tiltak er gjennomført.

Tall fra studiebarometeret (<https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2019/tidsbruk-studiebarometeret-2018.pdf>) viser at heltidsstudenter generelt brukte 34,5 timer i gjennomsnitt hver uke på studie. Tidligere tall viser at gjennomsnittlig timebruk har vært på 34,9 timer i 2017 og 35,5 timer i 2016. Dette viser at arbeidsmengden på tannpleierstudiet er gjennomsnittlig. På bachelornivå generelt brukes det i gjennomsnitt 32,9 timer i uken.

Tilbakemeldinger fra studenter viser imidlertid at arbeidsomfanget oppfattes stort. Dette kan skyldes mangelen på realfagskompetanse hos flere. De aktuelle emnene dette gjelder er hovedsakelig plassert det første året. Her er også frafallet størst.

## Internasjonalisering

Tannpleierstudentene har tilbud om å dra på utveksling i femte semester, høsten i tredje studieår. Utvekslingen varer vanligvis i tre måneder. Studentene har klinisk undervisning ved utvekslingsstedet, men må samtidig følge med på pensum ved UiB, hvor de også avlegger eksamen.

Tannpleierutdanningen varierer i innhold og nivå mellom ulike land utenfor Norden, men generelt har de nordiske land nokså lik tannpleierutdanning. Derfor er det vanskeligere å finne egnete utvekslingssteder utenfor Norden.

Pr i dag har programmet utvekslingsavtaler med disse lærestedene:

- University of Minnesota
- Aarhus Universitet
- Gøteborgs Universitet

Studentene kommenterer at det er få utvekslingsmuligheter ved UiB sitt bachelorprogram, sammenlignet med de andre norske lærestedene.

Utreisende	Antall studenter	Utvekslingssted
2015	1	Aarhus Universitet
2016	1	Gøteborgs Universitet
2017	0	
2018	2	Chisinau Moldova. Feltopphold i forbindelse med Bacheloroppgave
2019	1	University of Minnesota
2020	0	Utveksling avlyst pga Covid-19

**Tabell 4. Antall utreisende studenter ved Bachelorprogram i tannpleie 2015-2020.**

Det var ingen innreisende studenter ved programmet i perioden.

## Klinisk praksis

### Intern praksis:

Ferdighetskurs og klinikk.

Ved tannpleierstudiet er en stor del av undervisningen klinisk undervisning og ferdighetstrening. Hoveddelen av den kliniske undervisningen foregår ved universitetstannklinikken og det tilhørende ferdighetssenteret. Omfanget er vist i tabell 5 nedenfor.

Første studieår: Studentene starter med ferdighetstrening i første semester. Videre har de klinisk innføringskurs del 1 og 2. De starter med å behandle egne pasienter i andre semester. Generelt trenger studenter på første studieår mye oppfølging.

Andre studieår: Intern praksis foregår på seksjon for tannpleie, seksjon for allmennodontologi, seksjon for kjeveortopedi og seksjon for pedodonti. Studentene har også ferdighetskurs i protetikk.

Tredje studieår: Intern praksis foregår på seksjon for tannpleie, samt ved pedodonti, allmennodontologi, gerodontologi og pasientinnskriving.

### Oversikt over intern klinisk undervisning og ferdighetstrening:

Emnekode	Emnenavn	Studieår	Studiepoeng Totalt for emnet	Klokketimer klinisk undervisning/ ferdighetstrening
TPBAFERD	Ferdighetskurs	1	10	120
TPBAFORI/II	Klinisk innføringskurs	1	5	118
TPBAFOR-K1	Forebyggende tannpleie kull 1	1	0	70
TPBAKJE	Kjeveortopedi	2	5	49
TPBAFOR-K2	Forebyggende tannpleie kull 2	2	0	297
TPBAPED	Pedodonti	2 og 3	15	175



TPBAPRO/GER	Gerodontologi	2 og 3	5	14
TPBAPRO/GER	Protetikk	2 og 3	Felles med gerodontologi	50
TPBAALM	Allmennodontologi	2 og 3	10	160
TPBAFOR-K3	Forebyggende tannpleie kull 3	3	0	215

**Tabell 5. Timetall for intern klinisk undervisning og ferdighetstrening. Hentet fra timeplan studieåret 2016/17.**

## Ekstern praksis

I tillegg til den interne praksisen har studentene ekstern praksis i disse emnene:

TPBAPRO/GER (Gerodontologi-delen):

En uke hospitering i sykehjem

Praksis ved Årstad tannklinikk, 12 timer pr student.

TPBASAM (Samfunnsodontologi):

fire ukers praksisstudium i Den offentlige tannhelsetjenesten.

## Praksisstudiet - ekstern praksis

Praksisstudiet har 4 ukers varighet i studentenes siste semester av bachelorstudiet (fastlagt til ukene 6-9) og har vært gjennomført siden oppstart av studiet. I likhet med rammene for praksisstudiet i tannlegestudiet er dette en studieplanfestet aktivitet knyttet opp mot læringsmålene for fagområdet samfunnsodontologi, ved Seksjon for forebyggende tannpleie, gerodontologi og samfunnsodontologi (FGS). Dette gjenspeiler seg i både forberedelse, gjennomføring og oppfølging. Fra 2012 ble tannpleierstudiet samlokalisert med tannlegestudiet i det nye odontologibyggget på Årstadvollen, noe som gir en faglig gevinst for læringsmiljø og samarbeid mellom studentgruppene.

### Faglig innhold praksisstudiet – Praksisstudiekurset

Overordnet mål for praksisstudiet er å forberede tannpleierstudentene på yrkeslivet og å lette omstillingen fra det å være student til det å praktisere som tannpleier. Videre å tilegne seg kunnskaper i å planlegge, gjennomføre og vurdere eget arbeid når det gjelder tannhelsefremmende tiltak og behandling sett i forhold til de ulike målgruppene tannpleieren skal jobbe med. De skal lære å ta ansvar, arbeide selvstendig og samarbeide med andre. I løpet av praksisperioden skal studenten

- *tilegne seg forståelse for* hvordan Den offentlige tannhelsetjeneste er organisert og drives
- *få innblikk i* de ulike funksjoner og arbeidsoppgaver tannpleiere kan ha i den offentlige tannhelsetjenesten
- *gis trening i samarbeid* med tannhelsepersonell og andre samarbeidspartnere innen skole, helse- og sosialvesen

Et heldagsseminar for veiledere og studenter blir holdt i november/desember hvert år. Hensikten er å gi en felles orientering om bakgrunn, målsetting og rammer for praksisstudiet, styrke kontakten og

kommunikasjonen mellom praksisveileder og tannpleierstudiet/fakultet og å avklare involverte parter rolle(r). Programmet består av informasjon om praksisstudiet, samt forberedelser og informasjon om skriftlig og muntlig rapport. Videre blir det holdt et foredrag om pedagogiske aspekter ved læring i praksis av ekstern foredragsholder, samt et gruppearbeid med diskusjon om forventninger til praksis i DOT. Følgende tema som gjennomgås kan oppsummeres slik: forventninger til praksisperioden, informasjon om den overordnede målsettingen og de spesifikke delmål for praksisstudiet, kunnskap om pedagogiske prinsipper i veiledningssituasjonen, møte mellom student og veileder med diskusjon rundt aktuelle tema og målsettinger for praksisperioden.

Forutsetningene for læring i praksisfeltet blir gjennomgått og kan oppsummeres som følger: *«praksisstudiet er å studere Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) og de variasjoner som eksisterer på tilbud av tannhelsetjenesten på landsbasis»*. I den skriftlige rapporten som studentene leverer etter endt praksisopphold skal de blant annet orientere om tannhelsedistriktet og praksisklinikken, om tannhelsesituasjonen og om tannhelseprogrammet for ulike pasientgrupper. Denne rapporten blir vurdert bestått/ikke bestått og er studiepoenggivende. Studentene må også muntlig presentere sin rapport og blir eksaminert muntlig på 2-3 heldags seminarer.

Praksisstudiet evalueres av både student og veileder hvert år (elektronisk skjema). Veilederne og fylkestannlegene/tannhelsesjefene får tilsendt kopi av årets samlede evaluering, samt en kopi av rapport fra sin student. Evaluering av praksisstudiet blir evaluert meget godt fra studenter og veiledere. Det er et viktig bidrag i studiet, det å oppleve “det virkelige livet” i en ekstern klinisk praksis. Fra 2014 blir studentene også skikkethetsvurdert i praksisperioden.

### **Krav til veiledere og praksisklinikk**

Det ikke formulert særskilte krav til praksisveilederen utenom at vedkommende er tannpleier med norsk autorisasjon og yrkeserfaring, men RETHOS 2020/21 setter standard på 10 studiepoeng i pedagogikk som en kvalifikasjon, som kan erverves over tid. Det forutsettes at studenten skal få en planmessig opplæring i autentiske yrkessituasjoner under veiledning av hhv en tannlege eller en tannpleier.

Det er en **geografisk spredning** av praksisplassene for å kunne speile dagens tannhelsesituasjon og tilbud i landet. Utvelgelseskriteriene for studentene ivaretar hjemsted og sosiale forhold.

Det har siden 1998 eksistert en **Nasjonal plan for praksisstudier i odontologiske fag** som er utarbeidet av en arbeidsgruppe som er oppnevnt av Nasjonalt fagorgan for undervisning og forskning i odontologiske fag. Mandatet for arbeidsgruppen var i 2019-22 å gjennomføre en nasjonal koordinering på praksisfeltet, drøfte og utarbeide felles kjøreregler mellom utdanningsinstitusjonene og DOT, samt løfte frem kvalitet i praksis, stimulere til kompetanseheving av veiledere og styrke tverrprofesjonell samarbeidslæring.

Den oppdaterte planen fungerer også innenfor de nye nasjonale retningslinjene for helse- og sosialfagutdanningene i Norge (RETHOS), og med virkning fra 1. februar 2020 er det vedtatt nye nasjonale retningslinjer for henholdsvis tannlege-, tannpleier- og tannteknikerutdanningen (Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning; <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-01-03-18?q=tannpleie>). Retningslinjene definerer sluttkompetansen for hver utdanning, og utgjør en minstestandard for kompetanse. De inneholder også et eget punkt om Praksisstudier, der både læringsutbytte og praksisarenaer omtales. For tannpleier- og tannteknikerutdanningen er det også minimumskrav til omfang av praksisstudier.

**Økonomiske aspekter.** Det er et klart formulert mål fra helsemyndighetene at studenter benytter Den offentlige tannhelsetjenesten som praksisarena dels for å utvikle en faglig profil som samsvarer med tannhelsetjenestens kompetanseprofil og dels at det virker som et rekrutteringsgrunnlag. På denne bakgrunn synes det klart at departementene bør ta ansvar for finansiering av praksisstudiet. Det arbeides med en løsning, men ingen endelig avklaring er på plass.

**Samarbeidsavtaler.** Intensjonsavtale mellom DOT og læresteder for odontologiske fag er knyttet til Nasjonal plan for praksisstudier i odontologiske fag (revidert 2020), og skal fungere som en overordnet ramme for å tilby praksisplasser til studenter ved lærestedene som har studieprogram i odontologiske fag. Avtalen, godkjent 2020/februar 2021, er altså overordnet og et supplement til spesifikke avtaler som inngås med det enkelte lærested.

## Fagmiljøets størrelse

Ansatte instruktører på Seksjon for forebyggende, gerodontologi og samfunnsodontologi (FGS) er 8 fordelt på 5,5 stillinger. Antall vitenskapelige er 3. Seksjonen bemanner også klinikkundervisningen for tannpleierne ved seksjon for pedodonti, allmennodontologi og protetikurs.

Normtall for bemanning er 7 studenter pr. instruktør i klinikken, og 11 studenter pr. instruktør på ferdighetscenteret. Ved store kull må undervisningen tilpasses studenttallet.

Første studieår har studentene emner i basalfag, som tilhører Institutt for biomedisin. Emnekoder: TPBAKBK, TPBAFYS, TPBAANA. Alle emneansvarlige for disse emnene har vitenskapelig kompetanse.

Det samme gjelder emnene som tilhører Klinisk institutt 1 og 2, med emnekoder TPBAFAR, TPBPAT og TPBAMIKR.

Alle fagseksjonene på institutt for klinisk odontologi er involvert i undervisning på både master- og bachelornivå. Alle fagseksjonene har vitenskapelig kompetanse på professor og/eller førsteamanuensnivå. Kravet til at den teoretiske undervisningen skal være forskningsbasert er godt ivaretatt hvis en ser dette i forhold til studieforskriften når det gjelder bachelornivå. Undervisningen blir gitt av vitenskapelig ansatte med forskning som en integrert del av stillingen.

Den kliniske undervisningen blir i hovedsak gitt av instruktørtannpleiere og tannleger uten vitenskapelig kompetanse. Det kan derfor være problematisk å få til en god kobling mellom teori og praksis slik at studentene naturlig ser klare sammenhenger mellom den teoretisk undervisning og den faktiske gjennomføringen i klinikken. Slik sett hadde det vært ønskelig med større tilstedeværelse av kliniske lærere med vitenskapelig kompetanse i studentklinikken. Ved de fleste kliniske fagseksjoner ellers på IKO deltar vitenskapelige i den kliniske undervisningen. En del av dette problemet kan også løses med god kalibrering av lærerstaben.

## Faglig ledelse

Det er ønskelig at tannpleierstudiet skal ha en faglig leder som har tannpleierfaglig bakgrunn med vitenskapelig kompetanse. Slik kompetanse er vanskelig å rekruttere. Det har vært gjort intern rekruttering ved UiB for å fremskaffe slik kompetanse, men dessverre har det vært problemer med å få til en stabil ansettelse i stillingen. I dag er studiet ledet av en tannpleier med lektorkompetanse, mens klinisk fagansvar er delegert til en ansatt med lang tannpleierfaglig bakgrunn. I 2021 er det utlyst stilling

for å sikre vitenskapelig lederkompetanse for bachelorstudiet i tannpleie. Krav til klinisk deltagelse bør følge samme mønster som på de andre fagseksjonene ved IKO.

Administrativt ligger tannpleierutdanningen under Seksjon for forebyggende tannpleie, gerodontologi og samfunnsodontologi. Alle seksjoner på IKO er ledet av en vitenskapelig ansatt som øverste leder.

## Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

Fagspesifikk kompetanse som finnes på IKO er felles for bachelorprogrammet i tannpleie og masterprogrammet i odontologi. Som omtalt over vil mye av den fagspesifikke undervisningen gis av de vitenskapelig ansatte på de ulike fagseksjonene på IKO.

Studiet er preget av fravær av tannpleierfaglig vitenskapelig kompetanse, noe som er ønskelig med tanke på identiteten til studiet. En leder med tannpleierfaglig kompetanse vil også være en god rollemodell for den kliniske staben. Tannpleierfaglig vitenskapelig kompetanse er også fraværende i den kliniske undervisningen. Slik kompetanse vil være viktig for å opprettholde og sikre den forskningsbaserte kliniske undervisningen.

## Internasjonalt samarbeid

Bachelorprogrammet i tannpleie har utvekslingsavtaler med faste læresteder i utlandet. For tiden har vi utvekslingsavtaler med University of Minnesota, Aarhus Universitet og Gøteborgs Universitet. Utvekslingen foregår i femte semester, og vanlig varighet er tre måneder. Studentene følger klinisk undervisning ved utvekslingsstedet, og får denne godkjent. De avlegger eksamen i alle emner ved UiB når de kommer tilbake. Det har vært lite utveksling på tannpleierstudiet de siste fem årene. Dette er et av punktene som bør følges opp i neste periode.

Institutt for klinisk odontologi har et internasjonalt samarbeid gjennom NORPART prosjektet – med utveksling av studenter til og fra øst afrikanske land (Tanzania (Muhimbili), Sudan (University of Khartoum, University of Science and Technology), Etiopia (University of Addis Ababa), Uganda (Makerere University)). Foreløpig er det bare studenter med tannlegeeksamen som har vært på opphold i Norge via dette prosjektet. Det er mulig at programmet også kvalifiserer for opptak av studenter på bachelornivå.

Ved Eurasia programmet (ligger ved Klinisk institutt 1) har de hatt utveksling av studenter med Bachelor i tannpleie som tar mastergrad. Dette er et tilsvarende program som det ved IKO, også finansiert via DIKU. I tillegg tar programmet Master i global helse ved IGS opp studenter med bachelor i tannpleie.

Institutt for klinisk odontologi har et internasjonalt samarbeid gjennom NORPART prosjektet – med utveksling av studenter til og fra øst afrikanske land (Tanzania (Muhimbili), Sudan (University of Khartoum, University of Science and Technology), Etiopia (University of Addis Ababa), Uganda (Makerere University)). Foreløpig er det bare studenter med tannlegeeksamen som har vært på opphold i Norge via dette prosjektet. Det er mulig at programmet også kvalifiserer for opptak av studenter på bachelornivå.

Ved Eurasia programmet (ligger ved Klinisk institutt 1) har de hatt utveksling av studenter med Bachelor i tannpleie som tar mastergrad. Dette er et tilsvarende program som det ved IKO, også finansiert via DIKU. I tillegg tar programmet Master i global helse ved IGS opp studenter med bachelor i tannpleie.

IKO har i mange år hatt internasjonalt samarbeid under kvoteprogrammet (dette er nå nedlagt). Dette programmet var også tilgjengelig for studenter med tannpleierbakgrunn.

## Punkter for oppfølging

- Videre arbeid med implementering av nye nasjonale retningslinjer for tannpleierstudiet (RETHOS)
- Justere studiepoeng i alle emner, slik at det ikke finnes emner med 0 studiepoeng.
- Rekruttere vitenskapelig tannpleierfaglig kompetanse til programmet.
- Følge med på frafall etter første studieår, evaluere innførte tiltak
- Oppdatering av enkelte emnebeskrivelser i henhold til Norsk kvalifikasjonsrammeverk.
- Internasjonalisering: Arbeide for å øke studentmobilitet og antall samarbeidspartnere.
- God koordinering av opptak, som samsvarer med tilgjengelig areal, utstyr og personale.
- Vurdere om undervisningen ved programmet må endres som følge av endringer i fellesundervisningen ved HVL.
- Etablere en ens mal/profil for hvordan de enkelte lærerne skal presentere og fremlegge sitt undervisningsmaterieell i «Mitt UiB», og norm for digital undervisning.
- Ha fokus på hensiktsmessig oppgavefordeling (basert på kompetanse) mellom tannpleier- og tannlegestudenter i klinisk fellesundervisning. Dette er en forutsetning for effektiv bruk av de ulike profesjonene.
- Vurdere å utvide ferdighetskurset til å gå over hele 1. semester. Dette vil gi mer tid til trening for hver student. Det medfører at TPBAFORI/II blir utsatt til 2. semester og at studentene vil begynne med pasienter ca. mars/april. I dag begynner de med pasienter i begynnelsen av mars.

## Vedlegg

Lenke til [Studieplan](#)

Lenke til [Oversikt over alle emner i programmet, samt emnebeskrivelser](#)

- 1) Programsens rapport: Programutvärdering - tandhygienistprogrammet vid UiB 2020
- 2) Rapport om kortsiktige tiltak første studieår
- 3) Undersøkelsen «Kvalitet på Bachelorprogrammet i tannpleie 2019» utført av seksjon for forebyggende tannpleie våren 2019

# Programutvärdering – tandhygienistprogrammet vid Universitetet i Bergen 2020

Programsensor:

Malin Brundin, Universitetslektor

Umeå September 2020

## INNEHÅLL

### **1 Granskningsrapport**

- 1.1 Uppdrag och specifika frågeställningar
- 1.2 Att leva upp till nationell och internationell standard
- 1.3 Tandhygienistprogrammet vid Univesitetet i Bergen
- 1.4 Studieplaner i relation till *Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning*
- 1.5 Interprofessionellt lärande
- 1.6 Internationalisering
- 1.7 Slutligt yttrande
- 1.8 Rekommendationer

### **2 Bilaga**

Bilaga 1 - Matris Tandhygienistprogrammet Bergen.xlsx

## 1.1 Uppdrag och specifika frågeställningar

Enligt *Foreskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyre utdanning og fagskoleutdanning* samt UiB:s interna kvalitetssystem skall studieprogram vid Universitetet evalueras vart femte år. Programrådet för odontologiska utbildningar (programutvalg for odontologiska fag) ansvarar för utvärderingen som skall vara klar innan årets slut. Som programsensor är jag ombedd att upprätta en rapport som kan ingå i utvärderingen. Målet med denna granskningsrapport är att genomlys tandhygienistprogrammet vid Universitetet i Bergen. Målet är också att bedöma huruvida dess utbildningsplan och kursplaner uppfyller god kvalitet och täcker alla områden och därmed kunna bemöta arbetsmarknaden efter avslutade studier.

I denna granskning ligger tyngdpunkten på tillämpningen av de nationella föreskrifter gällande tandhygienistutbildning som nyligen utarbetats och som skall införas från och med hösten 2021.

Till grund för utvärderingen ligger delar av *Foreskrift om nasjonal retningslinje for tannpleieutdanning* (kap 2-5) och *Studieplan for Bachelorprogram i tannpleie og emnesbeskrivning*.

Granskningen har mer specifikt sin utgångspunkt i tandhygienistprogrammets förutsättningar och profil med syfte att säkerställa kvaliteten på utbildningen. Den utvärderar dels de förutsättningar som finns i syfte att nå uppsatta mål (enligt *Foreskrift om nasjonal retningslinje for tannpleieutdanning*) och dels de åtgärdsförslag som inkommit från Programutvaget for odontologisk fag (2019/4165-TOL).

De specifika frågor som granskningen ämnar ge svar på är:

1. Finns det delar/ämnen som tycks ha för stor plats/kan minskas i programmet i förhållande till studentens samlade kompetenskrav och arbetsmängd («overload» i utbildningen)?
2. Finns det delar som saknas eller har för liten plats i programmet?
3. Är studieplanen i linje med moderna planer och den förväntade utvecklingen i tiden framöver (med Norden som referensram)?

Granskningen är sammanställd i form av en kortfattad rapport som identifierar styrkor, brister och utvecklingsområden. Programsensors yttrande och rekommendationer kan ligga till grund för fortsatt kvalitetsutveckling inom tandhygienistprogrammet vid UiB.

## 1.2 Att leva upp till nationell och internationell standard

Tandhygienistyrket har de senaste åren genomgått en omfattande förändring. Yrket har gått från att främst innefatta profylaktiskt arbete inom parodontologi och kariologi (och barntandvård) till ett yrke där generella hälsofrämjande insatser och diagnostik är i fokus. En viktig roll i och med de mer blandade arbetsuppgifterna är att kunna arbeta tvärvetenskapligt och veta när patienten skall remitteras till tandläkare eller annan profession. Ett gott samarbete med andra professioner och insyn i deras verksamhet är också ett måste för att förstå helheten. Den åldrande befolkningen blir större i antal och professionen måste vara förberedd på att ta hand om denna patientgrupp med allt vad det innebär.



Nya digitala hjälpmedel har introducerats på marknaden och tandhygienisten förutsetts kunna hantera dessa. Den digitala utvecklingen ger både positiva och snabba möjligheter som inte ses i en icke-digitaliserad verksamhet.

Dessa nya förhållanden råder både nationellt och internationellt. Tandhygienisterna måste därför inhämta kunskap inom detta område för att vara attraktiva på arbetsmarknaden och ha kompetens att ta hand om de utmaningar som står framför oss.

### 1.3 Tandhygienistprogrammet vid Universitetet i Bergen

Tandhygienistprogrammet vid Universitetet i Bergen är en 3-årig utbildning som resulterar i kandidatexamen. Utbildningen har 32 platser och bedrivs vid medicinska fakulteten som även ansvarar för tandläkarutbildningen. Stora delar av utbildningen har obligatorisk närvaro, detta för att säkerställa att studenterna får den kliniska träning som krävs.

Emne	Semester 1	Semester 2	Semester 3	Semester 4	Semester 5	Semester 6
Kjemi og Biokjemi (10sp)	█					
Anatomi (10sp)	█	█				
Ferdighetskurs (10sp)	█					
Klinisk innføringskurs I & II (5sp)	█					
Odontologiske Biomaterialer (0 sp)	█					
Farmakologi (5 sp)		█	█			
Røntgenologi (10sp)		█	█			
Fysiologi/ernæringslære (5sp)		█				
Patologi generell (5 sp)		█				
Mikrobiologi og hygiene (5sp)		█				
Odontofobi (0sp)		█				
Førebygg. tannhelsearbeid 1(0 sp)		█				
Infiltrasjonsanestesi (5 sp)			█			
Kjeve- og slimhinnelidelser (10 sp)			█			
Pedodonti + klinikk (15 sp)			█	█	█	
Førebygg. tannhelsearbeid 2 (0 sp)				█		
Pedagogikk og psykologi (15 sp)			█	█	█	
Kariologi og endodonti (15 sp)			█	█		
Periodonti (10 sp)			█	█		
Kjeveortopedi (5 sp)			█			
Samfunnsodontologi (5 sp)				█	█	█
Protetikk og gerodontologi (5 sp)				█	█	█
Allmenndontologi (10sp)				█	█	█
Prosjektoppgåve (10 sp)					█	
Tverrprofesjonell læring (0 sp)					█	█
Førebygg. tannhelsearbeid 3 (0 sp)					█	█

Figur 1. Kurser ingående i tandhygienistprogrammet samt dess fordeling over studietiden.

Den kliniska träningen sker på Universitetstandklinikken men også ute i den offentlige tandvården (Den offentlige tannhelsetenesta). Den teoretiske utbildningen sker via forelesninger, seminarier samt laborativa og praktiske øvingar.

Studieplanen er oppdelad i 26 separata kurser med omfattningen 0-15 studiepoeng. Kurserna går over 1-3 terminer (Figur 1). Ämnena är placerade i sådan ordning att en klar progression i studenternas lärande kan förutses.

Varje år görs en undersökning hos studenterna om hur de opplever sina studier og utbildningen (Studiebarometeret). Den senaste undersökningen som presenterats (från 2018 og 2019) visar att tandhygieniststudenterna vid Universitetet i Bergen är nöjda med sin utbildning og svaren skiljer sig inte från de svar som presenteras från andra lärosäten. Trots att svarsfrekvensen ligger på endast 38%, vilket man får ta hänsyn till, kan man utläsa att studenterna spesielt vid UiB anser att digitale verktøy i utbildningen används på ett bra sätt og att detta hjälper dem i sitt lärande. Dessa pedagogiske verktøy är viktiga og styrker moderniseringen av utbildningen.

#### **1.4 Studieplaner i relation till Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning**

*Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning* er fastställd från Kunnskapsdepartementet og gjelder universitet og høyskolor som bedriver tandhygienistutbildning og ska sikre en nasjonelt likværdig ämnesnivå så studenten har en likværdig kompetens ved avslutad utbildning oavsett utbildningsort. Föreskriften ska gälla ved UiB från og med 2021.

För att utvärdera huruvida tandhygiensutbildningen ved UiB möter de mål som satts opp av Kunnskapsdepartementet har en matris opprättats där samtliga mål som anges i *Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning* satts opp og sedan korreleras till gällande kursplaner (ämnesbeskrivningar; se bilaga 1). Målen är oppdelade i *Kunnskap*, *Ferdigheter* og *Generell kompetense*. Kursplanerna är oppsatta på samma sätt vilket gör det möjligt att utvärdera om målen täcks i utbildningen.

#### ***Kapitel 2 Læringsutbytte for kompetanseområdet profesjonalitet***

Ved gjennomgang konstateras att i stort sett alle mål inom Kapitel 2 berörs under utbildningen. Mål som inte tydeligt kan utläsas ur kursplaner är:

##### Kunnskapsmål:

- Studenten har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, språk og bakgrunn, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet
- Kunnskapsmål gällande joniserende stråling saknas.

Samtlige mål inom færdighet og generell kompetens møts av gällande kursplan.

### ***Kapitel 3 Læringsutbytte for kompetanseområdet – Sikker og effektiv praksis***

Vid gjennomgang konstateras att i stort sett alla mål inom Kapitel 3 berörs under utbildningen. Mål som inte tydligt kan utläsas ur kursplaner är:

#### Kunnskapsmål:

- Studenten har bred kunnskap om taushetsplikt, personvern og informasjonssikkerhet
- Studenten har kunnskap om samtykkekompetanse og bruk av tvangsvedtak
- Studenten har kunnskap om helse, miljø og sikkerhet og beredskap
- Studenten har kunnskap om sikker håndtering av digital teknologi, herunder digital sikkerhet og hvordan man ivaretar personsensitiv informasjon

Även här kan mål kring kunnskap om strålevern og gjeldende strålevernrutiner förtydligas.

#### Ferdighetsmål:

- Studenten kan vurdere pasienters og brukeres samtykkekompetanse og grunnlag for tvangsvedtak
- Studenten kan beherske digital sikkerhet og håndtering av personsensitiv informasjon

Samtlige mål inom generell kompetens möts av gällande kursplan.

### ***Kapitel 4 Læringsutbytte for kompetanseområdet pasient- og brukersentrert omsorg***

Vid gjennomgang konstateras att i stort sett alla mål inom Kapitel 4 berörs under utbildningen. Mål som inte tydligt kan utläsas ur kursplaner är:

#### Kunnskapsmål:

- Studenten har bred kunnskap om barn og unge, deres rett til medvirkning og tjenester som ivaretar deres behov og rettigheter, deriblant samiske barns rettigheter til eget språk
- har kunnskap om sosiale og helsemessige problemer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer og kan identifisere og følge opp mennesker med slike utfordringer
- Studenten har kunnskap om hvordan man samtaler med barn om vanskelige tema som vold, overgrep og omsorgssvikt

#### Ferdighetsmål:

- Studenten kan anvende kunnskap om å identifisere og følge opp mennesker med sosiale og helsemessige utfordringer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske utfordringer, samt beherske å sette inn nødvendige tiltak og/eller behandling, og henvise videre ved behov
- Studenten kan beherske å samtale med barn om vanskelig tema som vold, overgrep og omsorgssvikt
- Studenten kan beherske relevante akutte og medisinske situasjoner

Samtlige mål inom generell kompetens möts av gällande kursplan.

## ***Kapitel 5 Læringsutbytte for kompetanseområdet tannpleierrollen i samfunnet***

Vid gjennomgang konstateres at i stort sett alle mål inom Kapitel 5 berøres under utbildningen. Mål som inte tydeligt kan utläsas ur kursplaner är:

### Kunnskapsmål:

- Studenten har kunnskap om nytenking og innovasjonsprosesser i offentlig og privat tannhelsetjeneste
- Studenten kjenner til relevant forskning- og utviklingsarbeid

Samtlige mål inom färdighet och generell kompetens möts av gällande kursplan.

## **1.5 Interprofessionellt lärande**

Tandhygienistyrket har genomgått en förändring genom åren och handlar idag om att ta ett större ansvar gällande diagnostik. Genom detta krävs att tandhygienisterna är väl förberedda för samarbetet mellan dem själva och tandläkare, ofta i så kallad teamtandvård. Inom kursen Förebyggjande tannhelsearbeid arbetar tandhygieniststudenterna tillsammans med instruktörstandhygienister och även instruktörstandläkare, dessutom ses att i kursen

Allmenodontologi sker samundervisning med tandläkarstudenterna vilket ses som en styrka i utbildningen. Att ge samundervisning över yrkesgränserna ger möjlighet till insyn och förståelse för de olika yrkena, något som i detta fall gynnar såväl tandhygienist- som tandläkarstudenterna.

## **1.6 Internationalisering**

Tandhygieniststudenterna har möjlighet att studera vid ett utländskt lärosäte under termin 5 och för genom utbytesprogram. Sådana utbyten stärker relationen med utländska universitet och skapar gemensamma forskningsprojekt, kurser och konferenser för personal och studenter. Idag finns samarbete med universitet i Sverige och Danmark. Hur många studenter som årligen åker på utbyte kan inte utläsas av den information jag fått tillhanda, men att möjligheten finns ses som positiv och kvalitetshöjande.

## 1.7 Slutligt yttrande

På ett övergripande plan anser jag att gällande utbildningsplan överensstämmer med de mål som beskrivs i *Forskrift om nasjonal retningslinje for tannpleierutdanning*. Några av de mål som beskrivs i retningslinjen är dock inte tydligt beskrivna i kursplanerna. Troligt undervisas även dessa mål, men de behöver tydliggöras i kursplaner. Utbildningen är välgenomtänkt och genomsyras av en kontinuerlig progression i kunskap och färdigheter. De separata kursernas omfattning och placering i tid är väl balanserade mot studentens samlade kompetenskrav och arbetsmängd. Programutvalget har nyligen gått igenom och föreslagit åtgärder för att utjämna studiemängden över terminerna. Man har även föreslagit mentorskap där studenter på högre termin fungerar som mentorer för de som påbörjar programmet.

En fråga som uppkommer är dock varför vissa kurser saknar kurspoäng (studiepoäng). Hur hanteras detta vid ett eventuellt underkänt resultat? Kan man ta sig igenom programmet (180 hp) utan att ha dessa ämnen godkända? På vilket sätt registreras dessa kurser i betygssystemet?

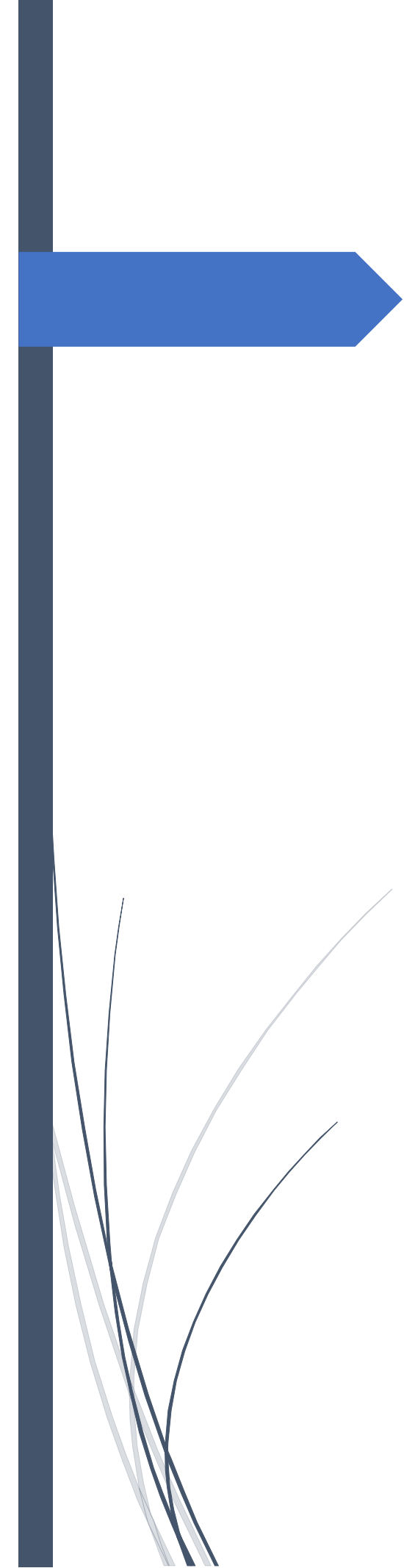
Jag finner inget som saknas i utbildningen, tvärtom finner jag utbildningsinnehållet relevant och gediget. En tandhygienist utbildad efter denna studieplan är väl rustad för sitt yrke, såväl teoretiskt som kliniskt. Man har tagit höjd för den åldrande befolkningen i form av undervisning i gerodonti.

Sammantaget kan sägas att tandhygienistprogrammet vid Universitetet i Bergen har gjort ett gediget arbete i syfte att bygga upp en moderniserad och välfungerande utbildning. Min samlade bedömning är att tandhygienistutbildningen i Bergen är linje med moderna planer och den förväntade utvecklingen i tiden framöver.

## 1.8 Rekommendationer

Sammanfattningsvis, baserat på ovanstående, rekommenderar jag att:

- Fortsätta integreringen och samarbetet med tandläkarutbildningen både kliniskt och teoretiskt. Sker integreringen professionellt så kommer detta med stor sannolikhet att stärka hela tandvårdsteamet.
- Se över de mål som ovan identifierats inte vara tydligt formulerade i kursplanerna.  
Kunskapsmål gällande joniserande strålning, våld i nära relationer, tystnadsplikt, likabehandlande och samtycke ses extra viktigt. Även färdighetsmålet att kunna behärska relevanta akuta och medicinska situationer bör tillföras kursplan.
- Stärka internationaliseringen i utbildning genom att motivera studenterna till att vilja förlägga en del av sin utbildning utomlands.
- Följ upp de förändringar som utförts efter genomgång av programutvalget för att öka kvaliteten i programmet.



# Kvalitet på Bachelorprogram i tannpleie, UiB

En spørreundersøkelse 2019

Førsteamanuensis, TPL/ PhD Ferda Özkaya  
Leder for tannpleierutdanningen  
Seksjon for FGS  
Institutt for klinisk odontologi

## Målsetning

Denne undersøkelsen er en modifisert versjon av *Studiebarometeret* som har samme formål og gi nyttig informasjon til høyskoler/universiteter. Studiebarometeret blir gjennomført av NOKUT hvert år. På grunn av lav svarprosent har det vært vanskelig å trekke konklusjoner fra siste gjennomførte Studiebarometeret i regi av NOKUT. For å øke studiekvaliteten, og tilby attraktivt og engasjerende studentmiljø er det viktig å kartlegge behov og utfordringer.

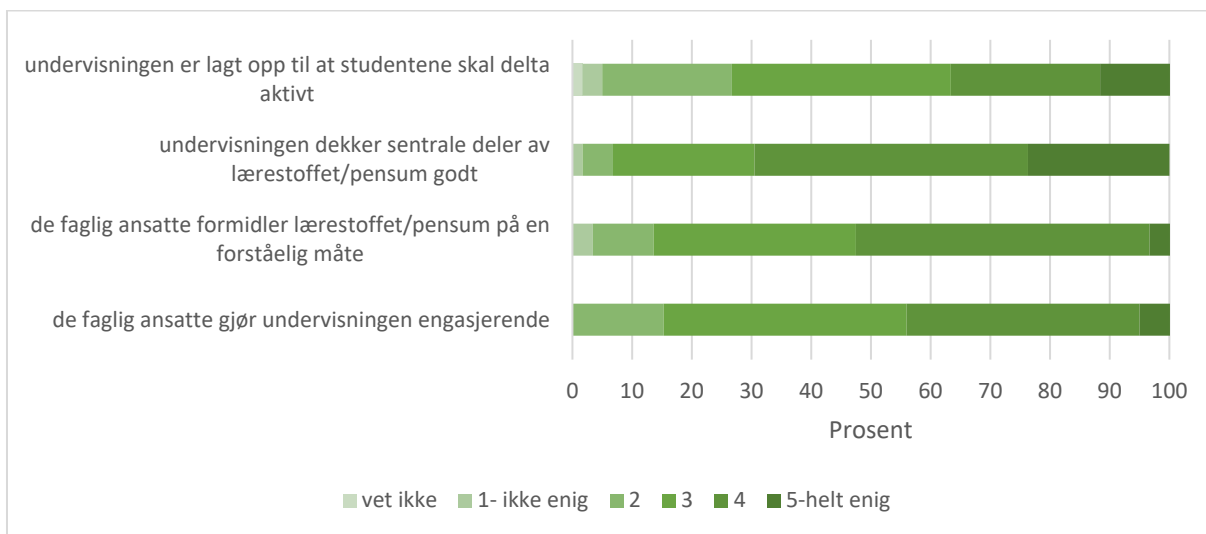
Målsetningen var å undersøke tannpleier studentenes ved UiB vurdering av programmet, og videre styrke kvalitetsarbeidet i utdanningen. Spørreskjemaet var gjennomført i juni 2019 for alle tre studentkull.

## 1.0 Resultater

Totalt 76,9% (n=60) svarte på spørreskjemaet. Fordelingen av svar fra de tre studieårene (kull 1-3) var henholdsvis 32 % (n=19), 33% (n=20) og 35% (n=21).

### 3.1 Undervisning

På en skala «1-ikke enig» til «5-helt enig» var det 4 spørsmål om undervisning.



Figur 1. Svarfordeling (%) på spørsmål om undervisning (n=60)

### 3.2 Omfang av tilbakemelding og veiledning

Tabell 1. Svarfordeling på spørsmål om omfang av tilbakemelding og veiledning % (n)

Hvor ofte- hittil i studiet- har du:	Aldri	1-2 ganger	3-5 ganger	6-10 ganger	Mer enn 10 ganger	Vet ikke
fått tilbakemeldinger fra faglig ansatte på skriftlig arbeid før endelig innlevering (n=59)	20,3 (12)	49,2 (29)	3,4 (2)	5,1 (3)	1,7 (1)	20,3 (12)
fått tilbakemeldinger fra faglig ansatte etter endelig innlevert skriftlig arbeid (n=57)	24,6 (14)	29,8 (17)	22,8 (13)	7,0 (4)	1,8 (1)	14,0 (8)
fått tilbakemeldinger fra faglig ansatte på ikke-skriftlig arbeid (n=58)	8,6 (5)	34,5 (20)	25,9 (15)	8,6 (5)	12,1 (7)	10,3 (6)

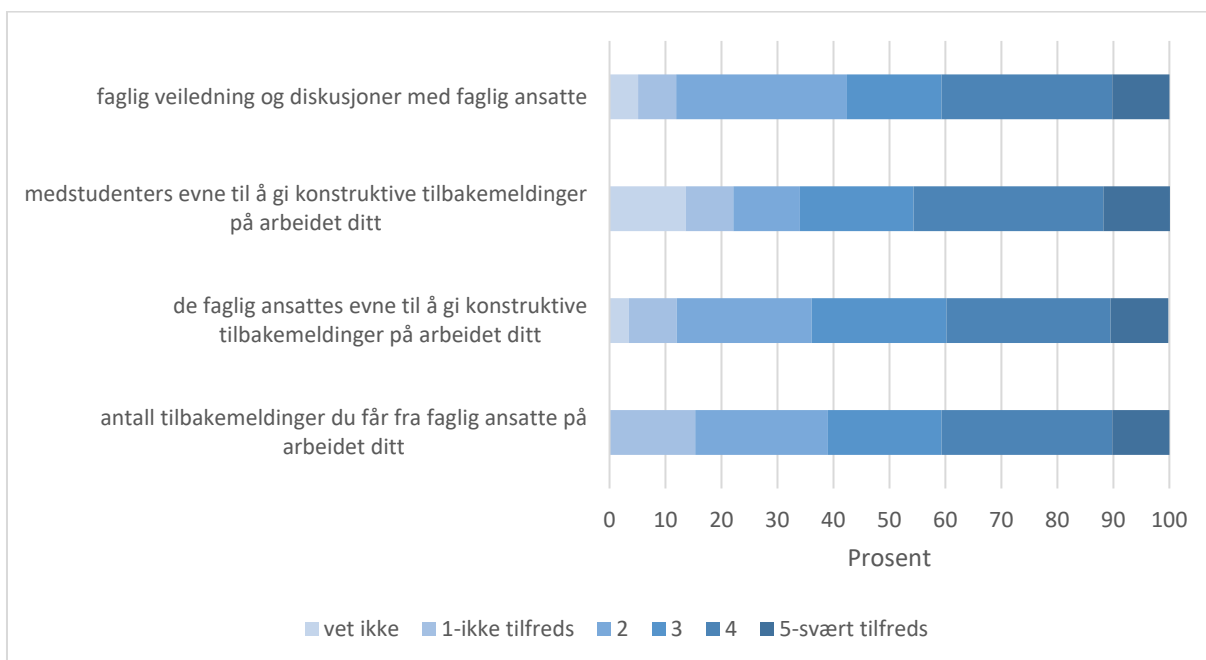


fått tilbakemeldinger fra andre studenter på skriftlig eller ikke-skriftlig arbeid (n=56)	41,1 (23)	21,4 (12)	10,7 (6)	14,3 (8)	1,8 (1)	10,7 (6)
diskutert faglige problemstillinger med faglig ansatte (n=58)	10,3 (6)	41,4 (24)	20,7 (12)	12,1 (7)	6,9 (4)	8,6 (5)
diskutert din faglige utvikling/resultater med faglig ansatte (n=57)	15,8 (9)	36,8 (21)	21,1 (12)	17,5 (10)	1,8 (1)	7,0 (4)

### 3.3 Tilbakemelding og veiledning

Spørsmål 11-14: «Hvor tilfreds er du med følgende?»:

- Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt
- De faglig ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt
- Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt
- Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte



Figur 2. Prosentvis svarfordeling på spørsmål om tilbakemelding og veiledning

### 3.4 Faglig og sosialt miljø

Spørsmål 15-17: «Hvor tilfreds er du med:»

Tabell 2. Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet (n= 60)

Spørsmål 15	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke tilfreds	4	6,7
2	5	8,3
3	16	26,7
4	22	36,7
svært tilfreds	13	21,7
Total	60	100,0

Tabell 3. Det faglige miljøet blant studentene på studieprogrammet (n= 60)

Spørsmål 16	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke tilfreds	4	6,7
2	5	8,3
3	16	26,7
4	22	36,7
svært tilfreds	13	21,7
Total	60	100,0

Tabell 4. Miljøet mellom studentene og de faglige ansatte på studieprogrammet (n= 60)

Spørsmål 17	Frekvens	Prosent (%)
ikke tilfreds	1	1,7
2	9	15,0
3	19	31,7
4	23	38,3
svært tilfreds	8	13,3
Total	60	100,0

### 3.5 Fysisk læringsmiljø og infrastruktur

Spørsmål 18-21: «Hvor tilfreds er du med:»

Tabell 5. Lokaler for undervisningen og øvrig studiearbeid (n= 60)

Spørsmål 18	Frekvens (n)	Prosent
ikke tilfreds	3	5,0
2	3	5,0
3	10	16,7
4	24	40,0
svært tilfreds	19	31,7
vet ikke	1	1,7
Total	60	100,0

Tabell 6. Utstyr og hjelpemidler i undervisningen (n= 60)

Spørsmål 21	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke tilfreds	1	1,7
2	3	5,0
3	17	28,3
4	21	35,0
svært tilfreds	16	26,7
vet ikke	2	3,3
Total	60	100,0

Tabell 7. Bibliotek og bibliotektenester (n= 60)

Spørsmål 20	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke tilfreds	5	8,3
2	2	3,3
3	9	15,0
4	24	40,0
svært tilfreds	15	25,0
vet ikke	5	8,3
Total	60	100,0

Tabell 8. IKT-tjenester (n= 60)

Spørsmål 21	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke tilfreds	1	1,7
2	7	11,7
3	16	26,7
4	16	26,7
svært tilfreds	11	18,3
vet ikke	9	15,0
Total	60	100,0

### 3.6 Organisering av studieprogrammet ditt

Spørsmål 22-25: «Hvor tilfreds er du med:»

Tabell 9. Tilgjengelighet på informasjon om studieprogrammet (n= 60)

Spørsmål 22	Frekvens (n)	Percent (%)
ikke tilfreds	13	21,7
2	15	25,0
3	11	18,3
4	18	30,0
svært tilfreds	3	5,0
Total	60	100,0

Tabell 10. Kvaliteten på informasjon om programmet (n= 60)

Spørsmål 23	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke tilfreds	6	10,0
2	5	8,3
3	20	33,3
4	22	36,7
svært tilfreds	6	10,0
vet ikke	1	1,7
Total	60	100,0

### 3.7 VURDERINGSFORMER

I hvilken grad mener du at eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet ditt:

Figur 11. Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum) (n= 60)

Spørsmål 26	Frekvens (n)	Prosent (%)
i liten grad	1	1,7
2	4	6,7
3	14	23,3
4	32	53,3
i stor grad	8	13,3
vet ikke	1	1,7
Total	60	100,0

Figur 12. Har krevd forståelse og resonnement (n= 60)

Spørsmål 27	Frekvens (n)	Prosent (%)
Valid i liten grad	2	3,3
2	2	3,3
3	15	25,0
4	25	41,7
i stor grad	13	21,7
vet ikke	3	5,0
Total	60	100,0

Figur 13. Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine (n= 60)

Spørsmål 28	Frekvens (n)	Prosent (%)
i liten grad	1	1,7
2	3	5,0
3	12	20,0
4	27	45,0
i stor grad	17	28,3
Total	60	100,0

Tabell 15. Har hatt tydelige kriterier for vurdering (n= 60)

Spørsmål 29		Frekvens (n)	Prosent (%)
	i liten grad	4	6,7
	2	9	15,0
	3	19	31,7
	4	19	31,7
	i stor grad	4	6,7
	vet ikke	5	8,3
	Total	60	100,0

Tabell 16. har bidratt til faglig utvikling (n=60)

Spørsmål 30		Frekvens (n)	Prosent (%)
Valid	i liten grad	3	5,0
	2	2	3,3
	3	10	16,7
	4	26	43,3
	i stor grad	17	28,3
	vet ikke	2	3,3
	Total	60	100,0

### 3.8 Medvirkning

I hvilken grad opplever du følgende:

Tabell 17. Studentene har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet

Spørsmål 31		Frekvens (n)	Prosent (%)
Valid	i liten grad	12	20,0
	2	13	21,7
	3	15	25,0
	4	9	15,0
	i stor grad	6	10,0
	vet ikke	5	8,3
	Total	60	100,0

Tabell 18. Studentenes innspill blir fulgt opp av institusjonen (n=60)

Spørsmål 32		Frekvens (n)	Prosent (%)
Valid	i liten grad	5	8,3
	2	11	18,3
	3	15	25,0
	4	11	18,3
	i stor grad	7	11,7
	vet ikke	11	18,3
	Total	60	100,0

Tabell 19. Det tilrettelegges for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, fagutvalg, studentparlament, etc. (n=60)

Spørsmål 33		Frekvens (n)	Prosent (%)
Valid	i liten grad	5	8,3
	2	11	18,3
	3	15	25,0
	4	11	18,3
	i stor grad	7	11,7
	vet ikke	11	18,3
	Total	60	100,0

### 3.9 Eget læringsutbytte

Spørsmål 37-46. Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder:

Teoretisk undervisning: 47 studenter (78,4 %) oppga at de var tilfreds/svært tilfreds.

Kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning: 38 studenter (73,4%) var tilfreds/svært tilfreds.

Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid: 11 studenter (18,4 %) er tilfreds/svært tilfreds.

Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter: 50 studenter (84,8%) er tilfreds/svært tilfreds.

Evne til refleksjon og kritisk tenkning: 41 studenter (68,3%) er tilfreds/svært tilfreds.

Samarbeidsevne: 50 studenter (83,4%) er tilfreds/svært tilfreds.

Muntlig kommunikasjonsevne: 49 studenter (81,7%) er tilfreds/svært tilfreds.

Skriftlig kommunikasjonsevne: 36 studenter (60%) er tilfreds/svært tilfreds.

Evne til å tenke nytt: 36 studenter (60%) er tilfreds/svært tilfreds.

Evne til å arbeide selvstendig: 51 studenter (85%) er tilfreds/svært tilfreds.

### 3.9 Overordnet tilfreds

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:

Tabell 20. Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på

Spørsmål 55	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke enig	1	1,7
2	1	1,7
3	2	3,3
4	23	38,3
helt enig	30	50,0
vet ikke	3	5,0
Total	60	100,0

Tabell 21. Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på

Spørsmål 56	Frekvens (n)	Prosent (%)
ikke enig	3	5,0
2	3	5,0
3	10	16,7
4	30	50,0
helt enig	13	21,7
vet ikke	1	1,7
Total	60	100,0





Det medisinske fakultet

Referanse

2019/4165-TOL

Dato

02.07.2019

## Tilbakemelding angående kortsiktige tiltak, Bachelorprogrammet i tannpleie

I programutvalget for odontologiske fag (03.05.19, Sak 19/19), ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle gå gjennom punktene i fakultetets brev (2019/4165-EIDA, datert 04.04.2019) og foreslå eventuelle endringer for å øke studiekvaliteten i programmet. Gruppen ble bedt om å gi en foreløpig rapport over tiltak som kan innføres allerede fra høsten 2019 i PU-møtet 14. juni.

Arbeidsgruppen har bestått av

Inge Fristad, leder i PuO

Ferda Özkaya, IKO

Gro Stenerud, IKO

Kristin Klock, IKO

Marte Sletten Hille (tannpleierstudent kull 3)

Sabri Garani (tannpleierstudent kull 1)

Arne Tjølsen, IBM

Tone Larsson (sekretær)

Gruppen har hatt to møter, hvor hovedfokus har vært en gjennomgang av første studieår.

### Statusrapport fra arbeidsgruppen

Det er gjort en gjennomgang av arbeidsbelastningen (både studiepoenggivende emner og emner som ikke gir studiepoeng). Det er lagt til grunn at studiepoenggivende undervisning krever egenstudier tilsvarende 1, alternativt 2 ganger tiden som går med til forelesning.

Etter en preliminær gjennomgang mener gruppen at undervisningsbelastningen er skjevfordelt i første studieår og at arbeidsbelastningen overskrider normene for studiepoengberegning. Gruppen vil spesielt fremheve følgende punkt:

- I følge makroplanen skal mye av undervisningen i faget TPBAANA ligge i 2. semester. Slik det fungerer nå ligger all undervisning i 1. semester, med eksamen like over nyttår i 2. semester.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- Ut fra timetall har emnet TPBAKKB relativt høy studiepoenguttelling, normalt antall ut fra timeantall vil ligge i området 5-6 studiepoeng.
- Læringsmålene for TPBAKKB er noe generelle og kan fremstå som lite egnet for å styre nivået på undervisningen og læringsprosessen.
- Det ligger mye timebelagt undervisning i 1. studieår som ikke gir studiepoenguttelling (HVL etikk og HVL kommunikasjon - 80 timer, TPBAFOB og TPBAFOR-K1 – 120 timer, TPBAMAT – 30 timer). I tillegg kommer undervisning i TPBAFAR (5 Stp) og TPBARØN (10 Stp) som gir studiepoenguttelling i 2. studieår.

### **Forslag til kortsiktige tiltak:**

#### **TPBAANA**

- For å minske belastningen i første semester foreslår arbeidsgruppen at undervisning og vurdering legges i tråd med makroplanen fra 2016. Dette har blitt endret de siste årene, uten vedtak i PuO.
- De to forelesningene i generell anatomi i uke 33 bør flyttes til generell anatomi-delen av emnet starter.
- Mer av undervisningen legges i andre semester i tråd med makroplanen
- Eksamen i emnet flyttes tilbake til april.

#### **TPBAKKB**

- Emnet har hatt høy strykpersent over tid, og arbeidsgruppen har diskutert tiltak for å redusere strykpersenten.
- Arbeidsgruppen har utarbeidet en oppdatert emnebeskrivelse, med endring av vurderingsform fra skoleeksamen til en mappevurdering med fem deler. Vurderingen skal bestå av tre prøver og to kursjournaler, og emnet blir vurdert til bestått/ikke bestått. I tillegg er mer av undervisningen gjort om til obligatoriske seminarer. Den nye emnebeskrivelsen ble vedtatt i PuO i juni 2019, og vil bli implementert fra høsten 2019. Se vedlegg.
- Emnebeskrivelsen i TPBAKKB er omfattende. Arbeidsgruppen foreslår å sette opp en mer detaljert liste med læringsmål for å spesifisere og avgrense punktene i læringsutbyttebeskrivelsen. Dette må gjøres som et samarbeid mellom IKO og IBM. Innholdet må vurderes ut fra hvilke kunnskaper en tannpleier bør ha i kjemi, og hvor inngående kunnskapene skal være innenfor hvert punkt i emnebeskrivelsen

### **Undervisningsmengde i basalfagene.**

- Etter å ha sett på studiebelastningen og undervisningsmengden i hvert emne, mener arbeidsgruppen at det er for stor studiebelastning i første studieår, og spesielt i første semester.
- Emnene TPBAANA og TPBAKKB utgjør 10 studiepoeng hver. I studiet er det også en rekke emner som har 0 studiepoeng. Se tabellen nedenfor. Hvis antall studiepoeng skal gjenspeile hvilket plass emnene har i programmet, er kanskje rundt 5 studiepoeng mer realistisk for hvert av disse to emnene. Det er ikke mulig å endre antallet studiepoeng for høsten 2019. Likevel kan innholdet i begge emner, og kravene til hva studentene skal kunne, bli regulert med dette i tankene.

- Studieleder ved institutt for biomedisin og faglig leder for Bachelorprogrammet i tannpleie har hatt egne møter for å se hvordan disse punktene kan konkret gjennomføres, og hva som er realistisk å få til allerede fra høsten 2019. Rapport fra dette arbeidet finnes vedlagt.

### Innføring av mentorordning for studenter på første studieår, fra høsten 2019

UiB har vedtatt at alle studieprogram skal innføre mentorordninger for studentene. Arbeidsgruppen foreslår at første studieår ved tannpleierstudiet starter opp med mentorordning allerede fra høsten 2019. Fagseksjonen er positiv, dersom det gis ressurser til mentorordning. Det er forslag om at studenter på tredje studieår skal være mentorer.

Noen aktuelle tema:

- Hva er en tannpleier?
- Hospitering på høyere kull
- Overgangen fra videregående skole til universitet
- Studieteknikk og gode arbeidsvaner
- Faglig støtte

Mentorene må få opplæring, veiledning og forslag til program for møtene, i tillegg til økonomisk kompensasjon. Det anbefales at en faglig ansatt tar ansvar for mentorordningen. Fakultetet arrangerer et møte med SAMMEN og Enhet for læring 24. juni, og her vil representanter for Bachelorprogrammet i tannpleie og Masterprogrammet i farmasi delta. I dette møtet vil det bli lagt mer konkrete planer for mentorordninger for disse to programmene, som skal starte opp høsten 19.

### Emner og studiepoeng i Bachelorprogram i tannpleie

1. studieår		2. studieår		3. studieår	
Emnenavn	studiepoeng	Emnenavn	Stp	Emnenavn	Stp
HVL etikk	0	TPBAFOR-K2	0	TVEPS	0
TPBAFOR-PROP	10	HVL Helse- og sosialpolitikk	0	TPBAFOR-K3	0
TPBAKBK	10	TPBAINFIL	5	HVL Tverrfaglig samarbeid	0
EXPHIL-MOSEM	10	TPBAFAR	5	TPBAPED	15
TPBAFOB	0	TPBARØN	10	TPBAPED/PSY	15
TPBAFOR-K1	0	TPBAKOS	10	TPBASAM	5
TPBAFORI/II	5	TPBAKAR/END	15	TPBAPRO/GER	5
TPBAMAT	0	TPBAKJE	5	TPBAALM*	10
TPBAPAT	5	TPBAPER	10	TPBAPROSJ	10
TPBAFYS	5				
TPBAANA	10				
TPBAMIKR	5				
Sum 1. studieår	60	Sum 2. studieår	60	Sum 3. studieår	60

Arbeidsgruppen foreslår at studieplanen på sikt blir revidert, slik at alle emner i programmet får studiepoeng. Antall studiepoeng bør tilsvare den reelle arbeidsmengden i hvert enkelt emne.

Arbeidsgruppen vil fortsette sitt arbeid utover høsten 2019 og gi en ny rapport fra arbeidet i løpet av oktober.

Vennlig hilsen

Inge Fristad  
leder for PuO

Tone Larsson  
sekretær for PuO

Vedlegg: Notat fra Institutt for biomedisin, og oppdatert emnebeskrivelse, vedtatt i PuO juni 2019.

Vedlegg

1 Endring i emnebeskrivelse TPBAKBK